

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Christian Juhl (EL)
Christian.juhl@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20

1060 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 2. september 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 45 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christian Juhl (EL).

20. september 2019

Spørgsmål nr. 45:

”I en doktorafhandling fra maj 2019 konkluderer forskere fra det norske arbejdsmiljøinstitut, STAMI, at udsættelse for cementstøv kan give luftvejsproblemer. Forskerne er ligeledes overraskede over, hvor tydelig sammenhængen mellem eksponering og effekten på lungerne var. Ministeren bedes på den baggrund besvare følgende spørgsmål:

J.nr. 20195200427

A. Hvilke konsekvenser, mener ministeren, denne nye viden bør have for arbejdsmiljøindsatsen?

B. Kan Arbejdstilsynet stramme op på kravene til forebyggelse og sikring af medarbejderne i brancher, hvor man udsættes for cementstøv?

C. Er der med den nye viden behov for opstramning af lovgivningen, skærpelse af regler om støv, lavere grænseværdier m.v.?

D. Giver den nye viden baggrund for at lette adgangen til arbejdsskadeerstatninger for arbejdsbetingede lungelidelser?

Der henvises til artiklen »Cementstøv kan give luftvejsproblemer« på www.mitarbejdsmilo.dk.”

Svar:

Indledningsvist vil jeg understrege, at det skal være trygt, sundt og sikkert at gå på arbejde i Danmark, og at vi derfor har regler, som sikrer og beskytter arbejdstagerne i forbindelse med arbejde med kemiske materialer som eksempelvis cementstøv.

Det er dertil centralt, at vi løbende sørger for, at forskningsbidrag og viden om farlig kemi, såsom den omtalte undersøgelse fra det norske arbejdsmiljøinstitut, STAMI, kan komme arbejdstagerne til gavn.

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Arbejdstilsynet, der oplyser følgende:

”Den norske doktorafhandling, der henvises til i spørgsmålet, har undersøgt lungefunktionen hos mere end 2500 ansatte på cementfabrikker. Afhandlingen omhandler ansatte i cementfabrikation, hvor der arbejdes med cement og cementprodukter og således ikke eksempelvis byggepladser, hvor der også anvendes cement. Der er foretaget undersøgelser af ansatte på i alt 24 virksomheder i otte lande, herunder Norge, Sverige, Schweiz, Spanien, Italien, Grækenland, Estland og Tyrkiet. Arbejdstilsynet har ikke kendskab til, hvilke beskyttelsesforanstaltninger, herunder personlige værnemidler, der har været i brug på de undersøgte virksomheder. Det er en omfattende afhandling, som bekræfter at der kan være helbredseffekter forbundet med inhalation ved arbejde med cement og cementprodukter, hvis der ikke er foretaget de tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger.

I Danmark er arbejde med og udsættelse for cement, fx i byggebranchen, omfattet af reglerne for arbejde med stoffer og materialer, herunder reglerne for arbejde med og udsættelse for kræftfremkaldende stoffer og materialer. Reglerne indebærer bl.a. et generelt krav om, at risikoen for udsættelse for farlige stoffer og materialer, fx cement, skal fjernes eller reduceres til et minimum. Herudover er det i reglerne fastsat, at unødigt påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Virksomhederne skal ved foranstaltninger som substitution, tekniske og organisatoriske foranstaltninger og brug af personlige værnemidler fjerne eller reducere risikoen for, at de ansatte bliver udsat for stoffet.

Hvis der findes farlige stoffer og materialer på arbejdspladsen, fx cement, skal der i virksomhedens lovpligtige arbejdspladsvurdering indgå en række yderligere vurderingselementer, herunder stofferne og materialernes farlige egenskaber, eksponeringsgraden, -typen og varigheden, omstændighederne ved arbejdet med farlige stoffer og materialer m.m.

Virksomhederne skal endvidere sikre, at de ansatte er oplært og instrueret i det arbejde, de forventes at udføre, herunder hvilke sikkerhedsforanstaltninger, der skal anvendes, og hvordan personlige værnemidler anvendes korrekt. Arbejdsgiveren skal løbende føre tilsyn med, at oplæringen og instruktionen er tilstrækkelig, og at de ansatte følger den.

Udover at cement er omfattet af de generelle regler for arbejde med kemiske stoffer og materialer, er der fastsat EU-grænseværdier for calciumoxid og calciumhydroxid, som er bestanddele i cement, og for mineralsk støv og kvarts, som også indgår i cementblandinger. Det kan endvidere oplyses, at en fælles taskforce mellem Arbejdstilsynet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) er i gang med at efterse de danske grænseværdier for kemiske stoffer og materialer. Den 17. september 2019 modtog Folketingets Beskæftigelsesudvalg en orientering om status for dette arbejde, jf. BEU alm. del – bilag 51.

Arbejdsskadesystemet er indrettet med et Erhvervssygdomsudvalg, der blandt andet har til opgave at sikre, at ny forskning og viden om sammenhængen mellem arbejdsmæssige påvirkninger og sygdomme afspejles på erhvervssygdomsfortegnelsen.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) har oplyst, at det er muligt at anerkende lungesygdommen KOL efter udsættelse for cementstøv administrativt efter erhvervssygdomsfortegnelsen. En betingelse for anerkendelse er, at tilskadekomne har været udsat dagligt eller udsat massivt stort set dagligt for dampe/gasser/støv og/eller røg i 8-10 år. Kravet til den tidsmæssige udsættelse kan nedsættes, hvis der har været tale om en særlig massiv udsættelse.

AES har oplyst, at de løbende holder øje med ny forskning eller udredninger, som offentliggøres med ny viden om årsagssammenhænge, krav til udsættelse osv. AES vurderer, at der, på det foreliggende grundlag med den norske doktorafhandling, ikke er ny viden om sygdomme, der opstår efter udsættelse for cementstøv. AES vil orientere udvalget om offentliggørelsen af den norske afhandling.”

Som det fremgår af Arbejdstilsynets oplysninger, er der i dag omfattende regler, der regulerer arbejde med kemiske materialer, herunder cementstøv. På den baggrund finder jeg umiddelbart ikke behov for at stramme kravene på området. Det er imidlertid vigtigt, at vores indsats bygger på den nyeste viden. Derfor er det godt, at der er afsat 10. mio. kr. i 2020-2022 til forskning i kemi som led i arbejdsmiljøaftalen fra april 2019. Aftalen indbefatter også, at Arbejdstilsynet i højere grad skal inddrage ny viden om kemi. Jeg vil i den forbindelse bede Arbejdstilsynet om, at afhandlingen indgår som en del af det samlede arbejde.

I forhold til mulighederne for at få arbejdsskadeerstatning noterer jeg mig, at det allerede i dag er muligt administrativt at få anerkendt KOL som følge af flere års udsættelse af cementstøv. Jeg er dertil betrygget ved, at Erhvervssygdomsudvalget løbende følger med i den nyeste forskning på området, og at AES vil orientere udvalget om offentliggørelsen af den norske afhandling.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard Thomsen